

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 czerwca 2024 r.

ZP-KNPS.431.3.12.2024.MB1

Pani
Elżbieta Jabrzyk
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie i Ochrony Zdrowia
w Dzierżoniowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 13 i 16 maja 2024 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, ul. Piastowska 1, 58-200 Dzierżoniów z zakresu realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 19 i art. 20 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 13 maja 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Elżbieta Jabrzyk zatrudniona na stanowisku Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 7 czerwca 2024 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy.

Organ kontrolny ustalił, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie realizowało zadania własne powiatu wynikające z art. 19 pkt 1, 2, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami (pkt 1),
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa (pkt 2),
- pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze (pkt 6),
- pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się (pkt 7),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób (pkt 10),

- prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej (pkt 12),
- udzielania informacji o prawach i uprawnieniach (pkt 13),
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 14),
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 15),
- podejmowania innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego do 31.12.2023 r. (pkt 17),
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 18),
- utworzenia i utrzymywania powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 19).

Zadanie z art. 19 pkt 8 ustawy dotyczące pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem nie było realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor PCPRiOZ w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w ww. formie.

W kontrolowanym okresie PCPRiOZ w Dzierżoniowie nie realizowało usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (art. 19 pkt 10a) z uwagi na brak możliwości lokalowych w Domu Pomocy Społecznej w Bielawie z filią w Niemczy. Wszystkie miejsca w placówce były obsadzone do pełnego stanu osobowego zgodnie z zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego. Dostosowanie obecnie funkcjonującego DPS do zapewnienia miejsc dla wsparcia krótkoterminowego spowodowałoby konieczność wyłączenia obecnie funkcjonujących miejsc dla podopiecznych, a co za tym idzie zmniejszeniem liczby miejsc stałego pobytu.

Ustalono, że PCPRiOZ w Dzierżoniowie realizuje zadania powiatu z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 20 ust. 1 pkt 3 i 4a ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwoju specjalistycznego wsparcia (pkt 3),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zadanie realizowane od 1 stycznia 2024 r. (pkt 4a).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie w okresie objętym kontrolą nie udzielało pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacania za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor PCPRiOZ w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w ww. formie (art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie w okresie objętym kontrolą nie prowadziło i nie rozwijało infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z uwagi na brak wniosków (art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy). Jak wyjaśnił Dyrektor PCPRiOZ, gmina Bielawa i Miasto Dzierżoniów prowadzą ŚDS dla swoich mieszkańców. Na terenie powiatu dzierżoniowskiego funkcjonują też dwa WTZ. Jeden w Dzierżoniowie przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną dla 50 osób, drugi w Piławie Górnej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla 45 osób.

Zadanie z art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy dotyczące udzielania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej nie było realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor PCPRiOZ w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w ww. formie.

PCPRiOZ w Dzierżoniowie w okresie objętym kontrolą realizowało zadania wynikające z art. 112 ust. 8, 9, 12 i 13 dotyczące:

- nadzoru Starosty przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji (art. 112 ust. 8),
- koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 112 ust. 9),
- składania radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności PCPR oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej (art. 112 ust. 12),
- opracowywania i wdrażania lokalnych programów pomocy społecznej (art. 112 ust. 13).

W trakcie kontroli ustalono, że PCPRiOZ w Dzierżoniowie nie wytaczało powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli (art. 112 ust. 3) ze względu na brak zgłoszeń, w tym zakresie.

Dyrektor i Zastępca Dyrektora PCPRiOZ w Dzierżoniowie spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Analiza dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe znajdujących się w aktach osobowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie wykazała, że osoby realizujące zadania własne powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej z obszaru pomocy społecznej, posiadały wymagane kwalifikacje zawodowe, zgodne z ustawą. W okresie objętym kontrolą jeden pracownik socjalny otrzymywał dodatek do wynagrodzenia 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy.

W sprawach dotyczących umieszczania w domu pomocy społecznej osób skierowanych, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W skontrolowanej sprawie nr 1 (I.G.) decyzja administracyjna nr 307 z dnia 3.04.2023 r. została odebrana przez Stronę bez wskazania daty odbioru.
2. W aktach sprawy nr 24 (K.P.) brakowało dokumentu potwierdzającego odbiór decyzji Nr 1334 z dnia 8.12.2023 r. przez Stronę.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań

formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

Zgodnie z art. 46 § 1, § 2 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo i przyczynę braku jej podpisu.

Nieprawidłowe, czyli niezgodne z przepisami k.p.a doręczenie pisma, od którego rozpoczyna bieg termin procesowy, należy uznać za naruszenie zasady oficjalności doręczeń pism, mogące spowodować pozbawienie strony możliwości obrony swych praw. Prawidłowość postępowania organu w tym zakresie podlega także kontroli ze strony sądu administracyjnego. Niezgodne z przepisami postępowania administracyjnego doręczenie pisma (decyzji, postanowienia) może być uznane przez Sąd w konkretnych okolicznościach sprawy za pozbawione znaczenia prawnego i uzasadniające stwierdzenie, że do doręczenia doszło w innej dacie, niż to przyjmuje organ, albo że w ogóle nie doszło do doręczenia. Wynika to z obowiązującej w postępowaniu administracyjnym zasady, że decyzja administracyjna wywiera skutki prawne od daty jej doręczenia lub ogłoszenia. Zatem doręczenie wszelkiego rodzaju pism, a zwłaszcza rozstrzygnięć organów administracji publicznej, powinno następować z datą pewną, potwierdzoną osobiście przez adresata decyzji (*teza z Wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 8 maja 2018 r. II SA/Kr 264/18*).

Ponadto zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie stwierdzono poniższą nieprawidłowość:

1. Błędny sposób doręczania decyzji administracyjnej oraz brak dokumentu potwierdzającego doręczenie stronie decyzji administracyjnej.

Wobec stwierdzonej powyżej nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronie postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39 i art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Starosta Dzierżoniowski
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleńiacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

